

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Territori**

Procés participatiu vinculat a l'Agenda Estratègica Pirineu

Informe de resultats de la sessió

Sessió 1: Medi ambient i sostenibilitat

Barcelona, 27 de setembre de 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya

Unitat que acompanya:

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa que redacta l'informe

RAONS SCCL

Contingut

1. Introducció	3
1.1. Antecedents i context	3
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos del procés participatiu	4
2. Assistència i participació	5
2.1 Perfil dels participants	5
2.2 Llistat d'entitats participants	5
3. Recull d'aportacions	7
3.1 Visió de futur	7
3.2. Propostes de grans projectes transformadors	12
3.2.1 Territori pioner amb els objectius de desenvolupament sostenible	12
3.2.2. Els recursos naturals com a valor territorial	13
3.2.3 Gestió dels boscos i sòls agrícoles com a motor ambiental i econòmic	14
3.2.4. Parcs naturals com a porta d'entrada al Pirineu	16
3.2.5. Territori pioner en eficiència energètica i en l'ús de fonts d'energia renovables	17
3.2.6. Mobilitat descarbonitzada	18
3.2.7. Destinació turística sostenible	19
3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió	20
3.3.1. Altres temes	20
3.3.2. Comentaris i debat	22
4. Annexos	23
4.1. Valoracions sobre el taller	23
4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions	24

1. Introducció

El Departament Territori de la Generalitat de Catalunya promou un procés de participació per a l'elaboració de l'Agenda Estratègica Pirineu amb horitzó 2030. Aquest procés vol obrir espais i canals de participació mitjançant els quals les persones participants pugui proposar i arribar als grans temes que siguin claus pel desenvolupament sostenible del territori.

El present informe presenta els resultats de la primera sessió participativa referida al tema de Medi ambient i sostenibilitat, en la qual s'ha treballat una pluja d'idees de l'imaginari i visió dels Pirineus i s'han concretat projectes transformadors en aquest sector.

Aquest document presenta primer el context i antecedents del projecte, en segon lloc el resum i les dades de participació en la sessió corresponent i per últim, es fa el desplegament de les propostes recollides.

1.1. Antecedents i context

El 31 de maig de 2022 l'aleshores Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori va presentar al Consell Executiu el document d'inici de l'elaboració de l'Agenda Estratègica del Pirineu. Aquest document és un resum d'idees i propostes que ha de permetre iniciar el procés de debat i elaboració d'un instrument útil i viu al servei del desenvolupament del territori.

L'Agenda Estratègica del Pirineu pretén consensuar amb els agents del territori alguns projectes amb una gran capacitat transformadora, que generin il·lusió i que afrontin els principals reptes que té el territori pirinenc en matèria de desenvolupament socioeconòmic sostenible. No aspira ser un pla estratègic amb centenars d'accions, aposta més per concretar i executar uns pocs projectes, d'ampli abast territorial i temàtic.

El procés participatiu de l'Agenda estratègica del Pirineu ha de servir per identificar els principals reptes que té el territori pirinenc, recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora i seleccionar quines d'aquestes propostes són les prioritàries i més adequades.

Objectiu estratègic de l'Agenda

- Potenciar el futur del Pirineu sobre la base de situar les persones al centre del debat tot garantint la sostenibilitat econòmica i ambiental i la digitalització com a motors de desenvolupament.
- Empoderar la ciutadania per decidir el futur del territori.
- Garantir l'arrelament de la població al territori a través de potenciar la possibilitat de treballar-hi dignament i poder-hi construir el projecte vital.
- Garantir els serveis bàsics com la sanitat o l'ensenyament, l'oci, la conservació de l'entorn i l'adequació de les infraestructures bàsiques del Pirineu.

1.2 Objectius del procés participatiu

- Facilitar que la ciutadania participi en el plantejament del futur del territori.
- Identificar els principals reptes (i les potencialitats) que té el territori pirinenc.
- Recollir propostes de projectes d'abast pirinenc amb una gran capacitat transformadora.
- Seleccionar quines propostes de projectes són les prioritàries i adequades.

1.3 Eixos del procés participatiu

Eixos de debat

Les persones i la governança: accions per a l'arrelament de la població i l'accés als serveis bàsics i a l'habitatge; creació de serveis mancomunats; creació de l'Agència de desenvolupament dels territoris del Pirineu; desplegament de la vegueria de l'Alt Pirineu i l'Aran o l'aplicació de l'Agenda rural i l'Agenda dels pobles i ciutats de Catalunya 2050.

Medi ambient i sostenibilitat: accés i ús sostenible, inclusiu i equitatiu als recursos naturals; gestió dels boscos i sòls agrícoles; potenciació d'una indústria verda; parcs naturals com a porta d'entrada al Pirineu o el desplegament de les energies renovables i de les infraestructures de càrrega de vehicles elèctrics.

Desenvolupament econòmic i innovació: aprofitament del patrimoni cultural i de l'esport com a motor de desenvolupament; creació del Museu virtual del Pirineu o mesures per esdevenir un territori intel·ligent on s'aprofiti les possibilitats del teletreball per atreure talent. El Llibre blanc de les estacions de muntanya, aprovat el 2020, serà la guia per la diversificació d'aquestes infraestructures.

Mobilitat i connectivitat: millora de les infraestructures; arribada de la fibra òptica a tots els municipis i més cobertura al mòbil; plans directors de mobilitat; integració de la tarifació i transport a la demanda. Manteniment dels camins i el desplegament de la xarxa d'heliports públics H24.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

Nombre de participants a la sessió del procés participatiu i descripció: **45 participants, 43 propostes.**

Taula 0.1. Procedència dels participants

Comarca	Nombre de participants (persones)	% participants
Alt Urgell	7	15,6
Alt Urgell i Cerdanya	1	2,2
Alt Urgell, Berguedà i Cerdanya	1	2,2
Alta Ribagorça	2	4,4
Barcelonès	1	2,2
Berguedà	2	4,4
Cerdanya	2	4,4
Garrotxa	1	2,2
Girona	1	2,2
Lleida	1	2,2
Pallars Jussà	5	11,1
Pallars Sobirà	6	13,3
Ripollès	1	2,2
Solsonès	1	2,2
Val d'Aran	2	4,4
Vallès Occidental	1	2,2
N/S	11	24,4
Total	45	100%

2.2 Llistat d'entitats participants

Taula 0.3. Llistat d'entitats participants

Ajuntament de Josa i Tuixent	Consorci GAL Alt Urgell-Cerdanya	Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida
Ajuntament de Sort	Consorci Leader Pirineu Occidental	Unió de Pagesos
Associació de veïns Pedra	Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona	Universitat de Barcelona
Associació pel Desenvolupament Rural de la Catalunya Central - ADR CatCentral	Estratègies Creatives per a la Dinamització Local	Universitat de Girona- UdG
Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya	Integra Pirineus	Xarxa Museus Pirineu
Ceretania	Montanyanes	
Conselh generau d'Aran - torisme	Pallarsactiu, SA	
Consell Comarcal Alta Ribagorça	Parc del Segre S.A.	
Consell Comarcal de l'Alt Urgell	Parc Natural de l'Alt Pirineu	
Consell Comarcal del Pallars Jussà	Parc natural del Cadí-Moixeró	

3. Recull d'aportacions

3.1 Visió de futur

Es treballa una dinàmica sobre la visió de futur del Pirineu amb les persones participants. El recull de la visió s'ha organitzat per temàtiques.

Gestió dels boscos i sector primari

- Els boscos ben gestionats en un futur proper podran generar activitat econòmica sostenible.
- Els parcs naturals com a models i impulsors de la conservació i desenvolupament local sostenible dels Pirineus (no només de porta d'entrada).
- Els Pirineus, territori amb un bon estat de conservació, biodiversitat i llegat cultural, gràcies al treball conjunt del sector agroramader i del sector de la conservació (administració i entitats).
- Territori amb capacitat per poder executar els plans de desenvolupament local sostenible i de gestió forestal aprovats.
- Millor gestió forestal, inversió de més partida pressupostària per la tallada de pins, amb retirada de les restes i recuperació de pastures. Creació de diferents empreses petites repartides pel territori per aprofitar aquesta fusta i fabricar cases sostenibles km0. Alhora, el bestiar podrà continuar pasturant i la ramaderia seguirà viva. La ramaderia és imprescindible perquè els turistes disfrutin del mosaic paisatgístic del Pirineu que aporta benestar físic i mental als qui hi vivim i als qui ens visiten.
- Que juga un paper important en la sobirania alimentària respecte a Catalunya o territoris propers.
- Un paisatge en mosaic amb ramaderia, agricultura ecològica, gestió forestal i boscos madurs.
- Territori agroecològic.
- És important treballar pel manteniment de la ramaderia extensiva i tenir molt clar què vol dir apostar pel turisme .
- Parcs naturals no només dimensió turística. Aportar a la sostenibilitat. Model equilibrat.
- Gestió ramadera, bàsic per a la sostenibilitat del Pirineu.
- On els Parcs (naturals i nacional i espais Xarxa Natura 2000) siguin motors de desenvolupament socioeconòmic i laboratoris de bones pràctiques.
- Pirineus, territori de sobirania alimentària.
- Els aprofitaments forestals hauran d'incorporar nous valors d'ús social (boscos terapèutics, el bosc com a espai lúdic, d'aprenentatge, salut...) i aniran més enllà de l'aprofitament de la fusta.
- Planificació de la gestió forestal, prevenció d'incendis, aprofitament dels recursos, compatibilització d'usos, biodiversitat.

- Un Pirineu amb uns boscos gestionats de manera sostenible.
- Un territori que gestioni els seus recursos forestals de manera sostenible i per potenciar la sobirania energètica.
- On la gestió forestal sigui font de vida.
- Un Territori rural on el sector primari sigui el principal i la gent en pugui viure.
- Un Pirineu on torni a haver-hi activitat econòmica i ramadera.
- Una distribució i accés al sòl agrícola per poder tirar endavant iniciatives de relleu de les activitats agrícoles.

Identitat pirenaica i benestar de les persones

- Una nova imatge pel Pirineu, no només vinculada a explicar-nos com a "territori turístic".
- Pirineu com a font d'inspiració: "Territori aportador/generador de coneixements per a una relació equilibrada amb l'entorn" "Exemple de futur".
- Pirineu que manté la seva identitat rural i pagesa.
- Un territori que ha sabut autogestionar-se i mantenir les seves singularitats gràcies a posar en valor la ramaderia i l'agricultura.
- Revitalització social i cultural més enllà de la patrimonialització cosificadora de la cultura.
- Cultura i identitat pirinenca al centre.
- Un pirineu conegut i reconegut.
- Identitat de muntanya, sentiment de pertinença.
- Un pirineu amb identitat pròpia i diferenciada.
- Recursos naturals com a valor territorial.

Connexions accessibles, infraestructures per a la mobilitat i digitalització

- Fàcil de desplaçar-te amb transport públic entre pobles i a les destinacions turístiques principals.
- Un Pirineu connectat entre sí.
- Prioritzar i millorar la mobilitat entre territoris pirinencs abans de millorar les infraestructures d'accés des dels nuclis més poblats.
- Connectat.
- Connectivitat de transport públic intra i extra comarcal, amb preus socials, tarifes integrades, i millora d'infraestructures.
- Regulació de l'accés motoritzat i massificat als espais naturals i àrees rurals de treball, de forma cohesionada entre tot el Pirineu.
- Evitar o reduir la presència d'infraestructures que generen impacte visual negatiu sobre el medi i el paisatge

- Mobilitat sostenible, ampliant els mitjans de transport públic, trens, carsharing... Necessitem desenvolupar un transport més sostenible entre el Pirineu.
- Controlar l'accés als espais naturals amb un únic criteri, el de la preservació dels espais naturals.
- Un pirineu ben comunicat.

Sectors econòmics i innovació

- Un territori on hi hagi indústria i teixit econòmic diversificat respectuós amb l'entorn i on TOTHOM hi tingui cabuda.
- Carta europea de turisme.
- Centre que pugui aplicar la tecnologia al territori.
- Un espai on es desenvolupin tecnologia i solucions aplicades a l'àmbit territorial.
- Territori acreditat per la Carta Europea de Turisme Sostenible.
- Economia social i cooperativa. Projectes sostenibles enxarxats pel territori.
- Foment del model turístic desestacionalitzat, responsable i sostenible. Desestacionalització i diversificar l'oferta turística de la comarca.
- Construcció d'un model de turisme sostenible i conscient que esdevingui un referent, amb relacions equitables entre turistes, segones residències i població resident.
- Les activitats econòmiques extensives del sector primari i la protecció de la natura aniran de la mà.
- On no parlem de turisme sostenible i comencem a parlar de turisme regeneratiu.
- Un pirineu desestacionalitzat.
- Un pirineu que no depèn exclusivament del turisme.

Model energètic

- Pirineus, model de generador d'energia calorífica amb biomassa i sense ús de combustibles fòssils.
- Paisatge lliure al màxim, de línies elèctriques. Pobles energèticament autosuficients.
- Defugir les trampes del Green Deal: una transició ecològica no pot amagar nous processos extractivistes com la mineria contaminant o el cercament ("grabbing") de terres per grans parcs de plaques solars.
- Sobirania energètica basada en renovables i no contaminants.
- Amb més capacitat d'autogestió (p. ex. recuperar la gestió de la generació hidroelèctrica).
- Un territori sobirà energèticament.

Transició ecològica

- Un Pirineu capdavanter en el seguiment de la biodiversitat i la recerca ambiental.
- Els Espais Naturals Protegits seran la porta d'entrada dels equips de recerca i marcaran les prioritats i faran xarxa.
- La caça i la pesca es tindran en compte en les polítiques de protecció de la natura i en els programes de seguiment de la biodiversitat.
- Política integral de la gestió dels residus: reducció, reciclatge, reutilització.
- Millora de la gestió de residus i infraestructures. Increment ocupació vinculada la reciclatge, recuperació i residu zero.
- Treure oportunitats dels residus actuals a nous productes o serveis.
- Recuperació dels materials per a altres usos (sigui per reciclatge, revalorització: esquís, robes parapent, malles de plàstic...
- Millora infraestructures dels recursos hídrics (potabilització, sanejament, recs, hidroelèctriques, etc) i millora de la gestió dels boscos per a la recuperació de biomassa i foment de les xarxes logístiques de distribució.

Gestió del territori i governança

- Gestió del territori amb recursos suficients i amb normativa ajustada a les característiques del territori.
- Un territori amb polítiques pròpies i singulars pensades des del Pirineu i per al Pirineu.
- Governança col·laborativa des de la gent que hi viu.
- Al Pirineu necessitem precisament, principalment, el què estem fent ara, redefinir-lo des del propi territori. Això ha de comportar que les polítiques sortides des del territori tinguin un rang suficient per redefinir les existents. Per exemple la construcció eficient amb fusta, i energèticament sostenible a dia d'avui toparia directament amb moltes ordenances que mantenen la pedra etc. Alhora, lleis de conservació i plans existents que entorpeixen la gestió sostenible dels boscos.
- Gestió de recursos des del Pirineu. Normativa adaptada al territori. Marca pirineu.
- Política comuna transversal al Pirineu: actualment es fa a nivell comarcal i potser hauria de ser de forma més global de tot el Pirineu.
- Jo vull un Pirineu on hi arribin tots els ministeris i conselleries, no com ara, en què només hi arriba el ministeri d'hisenda.

Arrelament

- Un territori que permeti el desenvolupament personal, professional i social de la població, en igualtat de condicions amb altres, tot en harmonia amb el seu entorn.
- Un territori d'oportunitats.

- Un territori viu que atrau talent i que és en gran part autosuficient.
- Un Pirineu on puguin tornar els joves després d'estudiar diferents disciplines. Un Pirineu amb oportunitats.
- Un territori on els joves puguin quedar-s'hi a viure.
- Un pirineu per viure-hi.
- Un Pirineu pensat per a la gent que hi viu, i no com un pati d'esbarjo.
- Un territori pensat per a la població local.
- Fomentar la primera residència, la funcionalitat i activitat dels nuclis i municipis. Regulació de les segones residències i foment de la rehabilitació energètica de les existents.

Comentaris

Durant la dinàmica s'ha animat a les persones participants a afegir reptes, que des del seu punt de vista s'haurien de considerar-se, a més d'aquells ja presentats. Reptes afegits:

- Tenim el repte de la revalorització i prestigi del sector primari del Pirineu, com a gestors i conservadors del territori, fixadors de persones als pobles i productors d'aliments sans, segurs i sostenibles.
- La gestió de l'aigua
- La gestió dels residus.

Es suggereix que els reptes de sostenibilitat presentats, fossin transversals a la resta de sessions on es treballaran els altres pilars.

Davant el què implica el canvi climàtic, es comparteix la preocupació sobre quines seran les prioritats davant determinades activitats que poden no ser sostenibles a mig-llarg termini (per exemple pistes d'esquí).

Es comenta que caldria reforçar i reconèixer el sentiment identitari (especialment per les persones que no són del Pirineu). Es posa de manifest que les persones del Pirineu, especialment els darrers anys, han anat incrementant aquest sentiment identitari i de pertinença, però es troba a faltar a vegades amb les persones que no hi viuen.

3.2. Propostes de grans projectes transformadors

Una segona dinàmica de la sessió té com a finalitat concretar la visió en grans projectes transformadors pel territori.

3.2.1 Territori pioner amb els objectius de desenvolupament sostenible

Les polítiques ambientals i d'adaptació al canvi climàtic han de formar part del conjunt d'estratègies de desenvolupament sostenible de tots els territoris, elaborades sota el paraigua dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides.

Proposta 1

Títol: Reserva de la Biosfera Transfronterera del Parc Pirinenc de les Tres Nacions.

Descripció: Impulsar la candidatura a la UNESCO, juntament amb Andorra i Arieja (França), de la figura de Reserva Biosfera Transfronterera que permeti aplicar els objectius ODS de forma participativa en un territori singular.

Proposta 2

Títol: Solucions basades en la natura, circuits curts i economia circular.

Descripció: Solucions basades en la natura que potencien l'enllaç entre ramaderia extensiva, serveis ecosistèmics i protecció de la biodiversitat en Parcs i el territori en general (aliança estratègica entre Parcs, altres institucions i ramaders/res en aquests projectes per respondre a barreres de viabilitat actual i futura de la ramaderia). Aquests projectes haurien de connectar-se a economies locals i/o circulars que valoritzen productes locals (ex. llana).

Proposta 3

Títol: Recuperació de material

Descripció: Recuperació dels materials per a altres usos (sigui per reciclatge, revalorització: esquis, robes parapent, malles de plàstic...).

Proposta 4

Títol: Estudi del volum de residus de granges, forestal, escombraries (orgànica):

Descripció: Trobar l'aprofitament dels recursos per generar-ne oportunitats. Exemple compostatge, biometà, (depenen dels volums de residu), etc.

Proposta 5

Títol: Creació de polítiques per mitigar la contaminació

Descripció: Creació de polítiques per mitigar la contaminació ambiental, brutícia, ús dels residus, tant a nivell productiu d'empreses com a nivell particular. Educació i campanyes de conscienciació social.

Proposta 6

Títol: Territori sense residus

Descripció: Reduir al màxim la generació de residus i incrementar el reciclatge.

3.2.2. Els recursos naturals com a valor territorial

La natura és un actiu econòmic sostenible i creixent. Cal vetllar per la gestió sostenible dels recursos naturals, per tal de mantenir la biodiversitat, la productivitat, la capacitat de regeneració, la vitalitat i el potencial per complir funcions ecològiques, econòmiques i social.

Proposta 7

Títol: Seguiment de la Biodiversitat -Xarxa de microreserves (Gratitud Pallars):

Descripció: A partir dels indicadors establerts per l'Agència de la Natura diferents equips especialitzats treballant conjuntament als ENP's tot l'any fent diferents seguiments per garantir els ODS.

Proposta 8

Títol: Recuperar el paisatge en mosaic del pirineu.

Descripció: Reduir el bosc, recuperar zones de conreu, reforçar la ramaderia, millorar gestió forestal i conservar boscos madurs.

Proposta 9

Títol: Acord marc cap a l'ús de la natura.

Descripció: Marc regulatiu per a l'ús lúdic de la natura evitant la sobreexplotació d'espais naturals.

3.2.3 Gestió dels boscos i sòls agrícoles com a motor ambiental i econòmic

Cal fer compatible l'explotació forestal i la bioeconomia amb la conservació de la biodiversitat. És necessari avançar cap a models forestals multifuncionals i sostenibles que permetin compatibilitzar els aspectes productius amb altres aspectes igualment rellevants.

Proposta 10

Títol: Camps experimentals de conreus ecològics.

Descripció: Al Pallars Jussà estem realitzant un estudi a 3 anys per analitzar distints conreus de cereal i lleguminoses ecològics per veure'n el seu rendiment.

Proposta 11

Títol: Boscos Madurs

Descripció: No tallar aquelles masses forestals més antigues i especials pels seus valors compensant els drets de tala dels propietaris tant per la recerca com per a usos alternatius (boscos terapèutics, birdwatching...)

Proposta 12

Títol: Gestió Forestal sostenible dels boscos del Pirineu

Descripció: Preservar els espais agroforestals i promoure la comunicació amb propietaris, ramaders, usuaris diversos... Cal promoure la gestió forestal sostenible dels boscos del Pirineu per tal que puguin esdevenir motor d'activitat econòmica i al mateix temps ser més resilients al canvi climàtic i els possibles fenòmens adversos (incendis, temporals, etc). Dinamització i impuls de la gestió de la massa forestal com a economia de muntanya: ús energètic, construcció, biodiversitat...

Proposta 13

Títol: Gestió forestal sostenible

Descripció: Involucrar tots els segments, ramaderia, pagesia, gestors forestals etc.

Proposta 14

Títol: Millor gestió forestal

Descripció: Inversió de més partida pressupostària per la tallada de pins, amb retirada de les restes i recuperació de pastures. Creació de diferents empreses petites repartides pel territori per aprofitar aquesta fusta i fabricar cases sostenibles km0. Alhora el bestiar podrà continuar pasturant i la ramaderia encara continuarà viva. La ramaderia és imprescindible perquè els turistes gaudixin del mosaic paisatgístic del Pirineu que aporta benestar físic i mental als qui vivim i als qui ens visiten.

Proposta 15

Títol: Polítiques de territori.

Descripció: La construcció eficient amb fusta, i energèticament sostenible avui en dia toparia directament amb moltes ordenances que mantenen la pedra etc. Alhora, lleis de conservació i plans existents que entorpeixen la gestió sostenible dels boscos.

Proposta 16

Títol: Aprofitaments forestals amb nous valors d'ús social

Descripció: Els aprofitaments forestals hauran d'incorporar nous valors d'ús social (bosc terapèutic, el bosc com a espai lúdic, d'aprenentatge, salut...) i aniran més enllà de l'aprofitament de la fusta.

Proposta 17

Títol: Millora de la gestió dels boscos.

Descripció: Millora de la gestió dels boscos per a la recuperació de biomassa i foment de les xarxes logístiques de distribució.

3.2.4. Parcs naturals com a porta d'entrada al Pirineu

Els parcs naturals del Pirineu són elements clau per a la vertebració del territori i, juntament amb les estacions de muntanya, són la principal porta d'entrada dels visitants a les comarques pirinenques. Cal fomentar. Desenvolupament d'activitats econòmiques sostenibles.

Proposta 18

Títol: Els parcs naturals com a models i impulsors.

Descripció: Els parcs naturals com a models i impulsors de la conservació i desenvolupament local sostenible dels Pirineus (no només de porta d'entrada).

Proposta 19

Títol: Parcs motors

Descripció: Parcs (naturals i nacional i espais Xarxa Natura 2000) siguin motors de desenvolupament socioeconòmic i laboratoris de bones pràctiques.

3.2.5. Territori pioner en eficiència energètica i en l'ús de fonts d'energia renovables

Cal donar suport a l'eficiència energètica, la gestió intel·ligent de l'energia i l'ús d'energies renovables en les infraestructures públiques (inclosos edificis públics i habitatges), així com millorar l'eficiència de les xarxes de transport i distribució.

Proposta 20

Títol: Comunitat Energètica del Pallars Jussà

Descripció: Cooperativa energètica per millorar en l'autoconsum energètic . Teulades municipals on es posaran plaques per donar energia als seus ciutadans.

Proposta 21

Títol: Mancomunitat energètica supramunicipal

Descripció: Consultoria tècnica per la gestió dels recursos energètics- Xarxes logístiques de distribució - comunitats energètiques, etc.

Proposta 22

Títol: Reducció dependència energètica

Descripció: Necessitem un gran projecte per reduir la dependència energètica de l'exterior (el Pirineu ja és un gran generador d'energia hidroelèctrica, tenim biomassa...) i tot i això som altament dependents.

Proposta 23

Títol: Sobirania energètica

Descripció: Paisatge lliure al màxim, de línies elèctriques. Pobles energèticament autosuficients.

Proposta 24

Títol: Capacitat d'autogestió

Descripció: Recuperar la gestió de la generació hidroelèctrica.

Proposta 25

Títol: Energies no fòssils.

Descripció: Pirineus, model de generador d'energia calorífica amb biomassa i sense ús de combustibles fòssils.

3.2.6. Mobilitat descarbonitzada

El Pirineu és un entorn fràgil i complex. Cal una visió transversal sobre les comarques pirinenques per impulsar-hi una mobilitat i una accessibilitat intel·ligent d'emissions zero.

Proposta 26

Títol: Sobre rodes

Descripció: Impuls a la deslocalització i itinerància de serveis (públics i privats), amb vehicles elèctrics equipats per a oferir-los en petits nuclis, més enllà dels principals nuclis de població.

Proposta 27

Títol: Buscar fórmules alternatives per reduir el parc de vehicles.

Descripció: Es comenta una experiència que es va exposar al Pallars Jussà sobre mobilitat sense conductor a partir de rutes establertes ja creades.

3.2.7. Destinació turística sostenible

Al Pirineu cal afavorir un turisme responsable i ètic que contribueix al benestar de la comunitat local i afavoreix la justícia social i el seu desenvolupament econòmic. És necessari fomentar la compatibilitat de les activitats turístiques, esportives i de lleure a l'aire lliure amb la conservació de la natura i el desenvolupament socioeconòmic.

Proposta 28

Títol: Turisme sostenible, responsable i regeneratiu als Pirineus

Descripció: Projectes de turisme al Pirineu enfocats en una visió regenerativa més enllà de la sostenibilitat. Es podria veure la viabilitat de replicar als Pirineus projectes de turisme responsable a petita escala que ja existeixen en aquesta línia (per exemple El Cinquè Llac, Gratitude Pallars...).

Proposta 29

Títol: Carta Europea de Turisme Sostenible

Descripció: Acreditar els municipis de l'entorn dels parcs i les empreses existents amb la Carta Europea de Turisme Sostenible que permet una cooperació permanent i participativa en generar un turisme sostenible.

Proposta 30

Títol: Turisme sostenible i conscient

Descripció: Construcció d'un model de turisme sostenible i conscient que esdevingui un referent, amb relacions equitables entre turistes, segones residències i població resident.

3.3 Aspectes transversals o resum qualitatiu de la sessió

A continuació es presenten alguns temes i comentaris qualitatius i de debat recollits en cada una de les sales, a més de propostes fora dels eixos de debat però que cal visibilitzar.

3.3.1. Altres temes

Les persones participants proposen alguns projectes fora dels eixos definits per aquesta sessió.

- **Millorar infraestructures dels recursos hídrics.**

Potabilització, sanejament, recs, hidroelèctriques

- **Valorització del producte forestal no fuster.**

Valorització del producte forestal no fuster.

- **Entrem en matèria.**

Partenariats públic-privats, per al desenvolupament d'indústries vinculades a nous biomaterials, a partir de matèria provinent de l'agricultura i la silvicultura. Augmentar la competitivitat de les empreses locals i donar valor al producte del territori. Exemples: fibres tèxtils a partir de fusta, biocombustibles amb subproductes agrícoles, etc.

- **Gran cimera de la ramaderia de muntanya.**

Fer una anàlisi profunda del futur de la ramaderia de muntanya i de les causes de la seva desaparició. Així com possibles fórmules per abordar el repte del seu manteniment.

- **Impuls del sector ramader.**

Millora i modernització del sector ramader per fomentar l'economia i salvaguardar el territori protegint les pastures ramaderes. Aprofitament de subproductes vinculats a la gestió dels escorxadors i anar més enllà del residu.

- **La viabilitat de la ramaderia extensiva.**

Relacionar els agents del territori implicats en la supervivència de la ramaderia i el producte obtingut. La gestió forestal és fonamental perquè el nostre entorn sigui viable. Aprofitar la fusta per a crear-ne indústria, persones arrelades al territori, territori en equilibri per molts anys.

- **Creació de xarxa tipus simbiosi industrial agrària-ramadera i alimentària.**

Sistema agrari, ramader i agroalimentari regeneratiu i innovador comarcal. Fomentar la simbiosi industrial en el sector agrari: Foment, disposició de recursos econòmics, formatius, centres de recerca, etc.

- **Importància de la ramaderia.**

Importància de la ramaderia tant com a generació de recursos territorials com des del punt de vista paisatgístic.

- **Transport públic global del Pirineu.**

Crear una xarxa de transport entre pobles i també als punts de destinació turística més importants.

- **Regulació i control dels accessos.**

Regulació i control dels accessos consensuat amb la comarca (més enllà del municipi com es fa actualment).

- **Territori i població sobirans en la seva governança.**

Impulsar la sobirania energètica i alimentària del territori amb una gestió participativa de la població local dels recursos comunals i els seus aprofitaments. Propiciar circuits de comercialització deslligats de la gran distribució per poder donar poder als productors locals i a les cooperatives.

- **Projectes per afavorir el relleu generacional.**

- **Treball digne per subsistir.**

Treball valorat i digne en tots els àmbits, atenent que al Pirineu només som unes 80.000 persones en uns 6.000 km².

3.3.2. Comentaris i debat

Es comenta la necessitat de proveir de recursos suficients a les diferents zones del Pirineu, segons la seva realitat pròpia, i d'igual manera, legislar d'acord amb les diverses realitats.

Un altre comentari recollit diu que seria interessant que s'instal·lés al territori indústria no contaminant (vinculada per exemple a l'àmbit digital, etc.). En aquest sentit, es parla que "Cal fer evidents les virtuts del Pirineu" i tot i que és un sentiment compartit, potser també cal innovar en què ja existeix per fomentar especialment sectors com el primari. Es comparteix que actualment el sector ramader ja està treballant en algunes zones en aquest sentit innovant i aplicant noves tecnologies a la producció ramadera.

Es comparteix que cal establir uns criteris comuns que permetin emprendre iniciatives en matèria energètica fomentant les propostes i iniciatives locals.

Un altre tema comentat està al voltant de les alternatives davant del canvi climàtic. "Davant el què implica el Canvi Climàtic, quines seran les prioritats davant determinades activitats que poden no ser sostenibles (pistes d'esquí per exemple)?"

Es posa de manifest la importància de pensar en possibles alternatives o activitats complementàries a les que s'han desenvolupat fins avui dia. És per això que es proposa que caldrien estudis per identificar alternatives o complementàries als usos actuals davant del canvi climàtic (en compte de les pistes d'esquí, o altres usos davant possible escassetat de recursos).

En la mateixa línia hi ha acord sobre la idea que tal com està la situació ambiental i climàtica a escala global, el turisme hauria de fer un gir d'enfocament: potser no n'hi ha prou amb un "turisme sostenible", i es voldria explorar el què podria ser un "turisme regeneratiu".

Es comenta que si bé és important tenir una visió comuna i criteris compartits i consensuats, cal seguir fomentant els projectes locals viables més que els grans projectes. La importància però rau en el fet que aquestes iniciatives estiguin coordinades i alineades entre les diferents administracions i agents del territori.

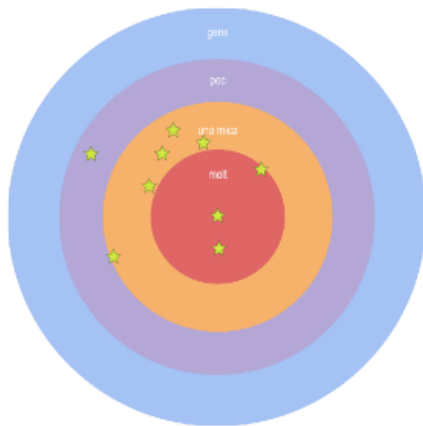
També van agafar força les idees que haurien pogut explorar-se rere els desitjos de la "sobirania territorial" i l'enfocament d'unes línies estratègiques centrades a potenciar un territori per a la població local en temes de serveis, habitatge i laborals.

4. Annexos

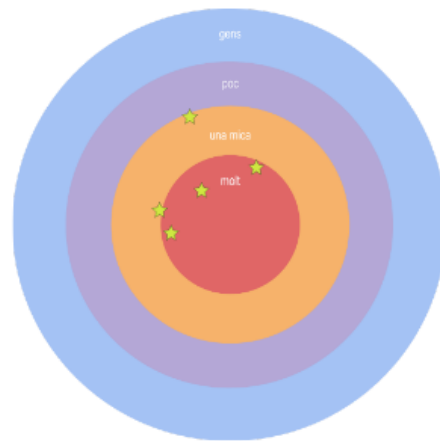
4.1. Valoracions sobre el taller

El grup 1, no ha fet valoració de la marxa de l'activitat.

GRUP 2
Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

GRUP 3
Com ha anat la sessió? T'ha agradat?

Sobre la marxa de la sessió hi ha hagut els següents comentaris:

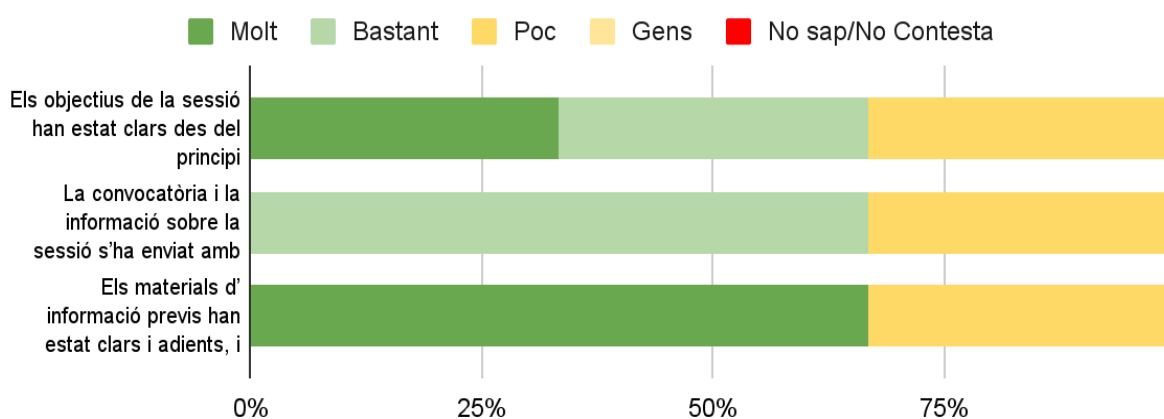
- "Haurien volgut comptar amb els materials abans, i tenir els resultats després".
- "Molt bona dinàmica. Ràpida i efectiva".
- "És un bon inici de taller, però donaria per aprofundir en molts temes".
- "M'ha faltat una mica més debat entre els participants".
- "Alguns dels temes requereixen més aprofundiment".
- "Estaria molt bé tenir més temps per reflexionar tranquil·lament o tenir més jornades per tema".
- "A mi m'ha agradat força... si tot això s'arriba a executar, m'agradarà molt!"
- "Està bé per trencar el gel. Ara caldria posar-se a treballar".
- Algunes persones participants estan d'acord en què els hauria agradat tenir temps per aprofundir en algunes idees que anaven sorgint.

4.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

En aquest apartat s'inclouen els resultats de les enquestes d'avaluació de les sessions fetes als participants. Es presenten els resultats globals.

S'han rebut **3 qüestionaris** de valoració sobre aquest taller, del qual s'ha fet la següent valoració:

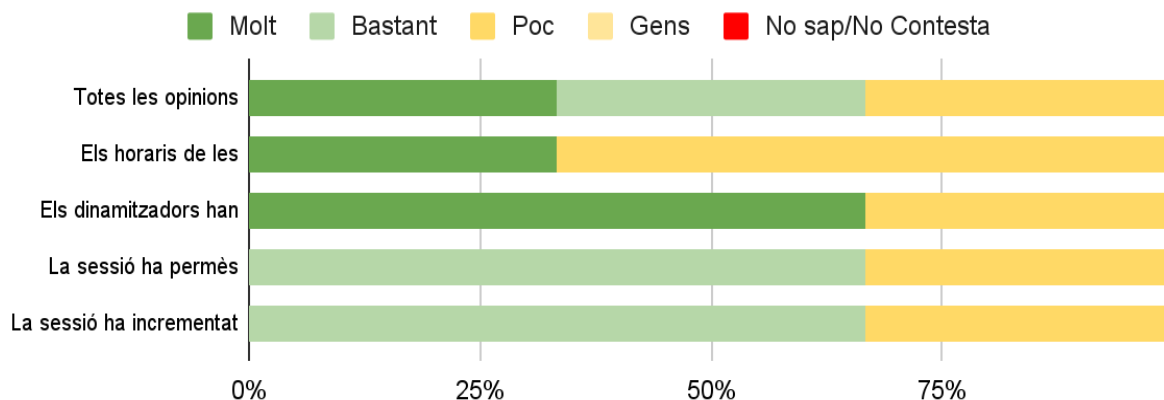
Valoració de la preparació de la sessió

El 33% de les persones participants consideren que els objectius van estar molt clars des del principi. Un altre 33% consideren que han estat bastant clars i la resta consideren que han estat poc clars.

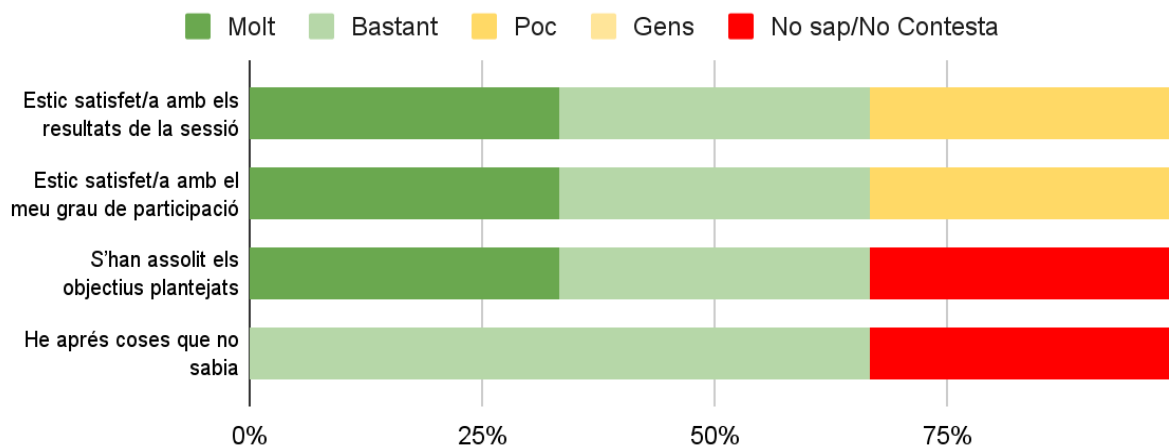
Més del 67,7% de les persones consideren que la convocatòria i l'informació s'ha enviat amb bastant antelació. I també el 66,7% consideren que els materials previstos han estat molt clars i adients.

Valoració de l'execució de la sessió

Sobre l'execució, gairebé el 70% de les persones participants consideren que totes les opinions han estat tingudes en compte. El 70% han considerat que els horaris han estat poc adequats. Més del 66% consideren que els dinamitzadors tenen molt bon nivell professional i han afavorit el debat. El 66,7% consideren que s'ha permès bastant aproximar i millorar la relació entre la ciutadania i l'Administració. També el 66,7% consideren que la sessió han incrementat la xarxa de relació entre persones interessades en la mateixa matèria.

Valoració general de la sessió

Gairebé el 70% de les persones participants estan molt i bastant satisfetes amb el resultat de les sessions, amb el seu grau de participació i amb l'assoliment dels objectius plantejats. Més del 66,7% consideren que han après bastantes coses que no sabien.